

Kodály Zoltánra emlékeztek a Felvidéken

Kodály Zoltán születésének 135., illetve halálának 50. évfordulója alkalmából rendezett konferenciát a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának Pedagógusképző Intézete „A Felvidék szerepe Kodály Zoltán életművében” címmel, 2017. szeptember 20–21-én. Az eseményről Tóth Klára beszámolója (*Felvidék – ma. Az első szlovákiai magyar hírportál*, 2017. 22) alapján adhatunk összefoglalást.

A konferencia első napjának programsorozatát *gimesi menyasszonybúcsúztató énekekkel* nyitotta meg Timoransky Sanela, a Gimesi Alapiskola kilencedikes tanulója. *Szekeres László* dékánhelyettes köszöntője után először a Magyarországról érkezett szakemberek tartották meg előadásukat.

Tari Lujza népzenekutató a zeneszerző műveiben feldolgozott felvidéki folklór-adatok áttekintésére építette előadását. *Ittész Mihály*, a Magyar Kodály Társaság elnöke arról beszélt, miképpen motiválta a Mester tervszerű (ám az első világháború miatt félbemaradt) felvidéki gyűjtéseit is a népdalokban megjelenő világ, az ember, a maga konkrét élethelyzetében, történelmi környezetével. *Ordasi Péter* karnagy a *Meghalok, meghalok* két különböző kodályi feldolgozását és az eltérések hátterét elemezte. *Erdélyi-Molnár Klára* Kodály szlovák dallamgyűjtését tekintette át.

Hraschek Katalin tanár Kodály felvidéki gyűjtésű népdalokat, népszokásokat feldolgozó gyermekkori műveit tárgyalta. *Sapszon Ferenc* karnagy, tanár előadásában a Kodály Zoltán élet- és művészet-eszményeiben fellelhető hármasságokat mutatta ki. *Ittészné Kövendi Kata* ének-zene és angoltanár, megjelenés előtt álló, *Kodály nyomában Budapesten* című könyvét ismertette, melyben a zeneszerző életének 24 budapesti helyszínét mutatja be.

Felvidéki előadók következtek: *Csehi Ágota* pedagógus, zongoratanár előadásában Kodály zongoradarabjainak pedagógiai jelentőségére irányította a figyelmet. *Eva Langsteinová* pedagógus (névéhez több zenei tankönyv kötődik) Kodály Zoltán zenepedagógiai eszmerendszerének aktualitását hangsúlyozta a ma (érzelmi nevelést elhanyagoló) iskolájában. *Józsa Mónika* (a nyitrai egyetem oktatója és kórusának vezetője) két felvidéki város, Galánta és Nagyszombat, Kodály életében, munkásságában betöltött szerepéről szólt, és arról az adósságról, melyet Nagyszombat városa épp a konferencia napjaiban törleszt, amikor szeptember 21-én a Zene Házában emléktáblát avat a zeneszerző tiszteletére.

A konferenciát követő emlékhangverseny műsorán Kodály népdalfeldolgozásai szerepeltek „Zoboraljától Székelyföldre”, *Rajk Judit* és *Klézli János* – ének, *Madarász Éva* – zongora előadásában (Budapest–Kecskemét), illetve *Józsa Mónika* vezényletével, aki a nyitrai egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának tanáraiból és diákjaiból álló kórusával a *Fölszállott a páva* című kórusművet, valamint a *Bicinia Hungarica* néhány tételét szólaltatta meg.

A konferenciához a Külgazdasági és Külügy Minisztérium felkérésére készült, Kodály Zoltán életét és munkásságát bemutató tablókiallítás csatlakozott, ennek kurátora *Ittész Mihály*, tervezője *Zalatnai Pál* volt. A konferencia a Bethlen Gábor Alapítvány, a hangverseny a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával jött létre.

A rendezvénysorozat másnapi eseményeire Nagyszombat városában került sor. A gazdag programban szerepelt a Kodály-emlékhelyek felkeresése, amelyet a Zene Háza falán elhelyezett kétnyelvű Kodály-emléktábla avatása követett.

A Zene Házának épülete magyar történelmi emlékhely (a Bocskai-felkelés idején a szentkoronát menekítették ide), ugyanakkor Kodály nagyszombati diákéveire is emlékeztet, hiszen hajdani diáktársa és későbbi zeneszerző pályatársa, Mikuláš Schneider-Trnavský lakóháza volt (az utca is a szlovák mester nevét viseli), ma pedig zenei rendezvények és kiállítások otthona. A Kodály-emléktábla *Józsa Mónika* kezdeményezésére, kulturális és politikai intézmények és szervezetek közös erőfeszítéseképpen (Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága, Magyar Kodály Társaság, Csemadok, a Nagyszombat megyei önkormányzat „Magyar Közösség Pártja” frakciója) valósult meg és a kapualjban nyert elhelyezést, felavatása Nagyszombat Megye Önkormányzata elnökének védnöksége alatt és további intézmények, szervezetek (a nagyszombati Nyugat-Szlovákiai Múzeum, Nagyszombat városa és a Mikuláš Schneider-Trnavský Társaság) közreműködésével történt. Az emléktáblát *Tibor Mikuš* és *Berényi József*, Nagyszombat megye elnöke és alelnöke leplezték le.

Ebből az alkalomból a Zene Házában Kodály Zoltán és Mikuláš-Schneider Trnavský életútját és munkásságát bemutató kiállítás nyílt a Galántai Honismereti Múzeum anyagából, a megnyitón Kodály Zoltán munkásságát mások mellett egykori tanítványa, *Ladislav Burlas* zene-tudós, pedagógus méltatta.

A kétnapos rendezvénysorozat a nagyszombati egyetem Marianum-termében tartott emlékhangversennyel zárult. Közreműködői: *Rajk Judit* és *Klézli János* (ének), valamint *Madarász Éva* (zongora), a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézete művésztanárai, a galántai Kodály String Trio (tagjai: *Imrich Farkaš* – hegedű, *Emil Hasala* – brácsa, *Erik Hasala* – nagybőgő), a komáromi Marianum Egyházi Iskolaközpont Schola Mariana Nagyok Kórusa *Orsovics Yvette* vezényletével, a nagyszombati Cantica (Z)nova Vegyeskar *Gabriel Kalapoš* vezényletével, valamint a galántai Kodály Zoltán Daloskör *Józsa Mónika* vezényletével.

Tóth Klára, az esemény helyi recenzense hozzáfűzi: ezen a helyszínen, a Marianum-teremben hangzott el először Kodály *D-moll nyitánya* 1898-ban, és az épület falai talán azóta sem hallottak Kodály-zenét. Elmondhatjuk tehát, történelmi jelentőségű mindaz, ami 2017. szeptemberi napjaiban Nyitrán, azután Nagyszombatban, a Mikuláš Schneidera-Trnavského 5. számú ház kapualjában, kiállítóterében és az egyetem nagytermében végbement.

Köteles György

Emléktábla-avatás a Zene Házában

Koncert a Marianumban

NYITRAI PILLANATOK

Timoransky Sanela

Ittész Mihály

Józsa Mónika

Ittészné Kövendi Kata

Ordasi Péter

A kiállítás

Klézli János, Rajk Judit

A kórus

... és a közönség

A képek forrása:

<http://felvidek.ma/2017/09/a-felvidek-szerepe-kodaly-zoltan-eletmuveben/>

<http://felvidek.ma/2017/09/kodaly-emlektablavattak-nagyszombatban/>

A Felvidék szerepe a kodályi életműben – konferencia

**Kodály Zoltán születésének 135., halálának 50. évfordulója alkalmából
2017. szeptember 20–21.**

Helyszín: a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, D2-es előadó

Program

Szeptember 20. szerda

- 10.00 Regisztráció a Közép-európai Tanulmányok Kara épületének előcsarnokában (Dražovská 4.)
- 11.00 Megnyitó
Gimesi lakodalmas menyasszonybúcsúztató énekek Kodály Zoltán gyűjtéséből.
Előadja Timoransky Sanela, a Gimesi Alapiskola kilencedikes tanulója.
A konferenciát megnyitja: Bárcki Zsófia, a Közép-európai Tanulmányok Karának dékánja.

Elnök: Csehi Ágota

- 11.15 Miháلتné Tari Lujza: Csallóköztől a történelmi Felvidékig: Felső-Magyarország a kodályi életműben
11.35 Ittész Mihály: Mátusföld és Zoborvidék hangja Kodály műveiben
11.55 Erdélyi-Molnár Klára: Kodály Zoltán és a szlovák népzene
Vita, hozzászólások

Ebédszünet

Elnök: Eva Langsteinová

- 14.00 Ordasi Péter: Egy koloni dal, amely fél évszázadon át foglalkoztatta Kodályt (*Meghalok, meghalok*)
14.20 Hraschek Katalin: Gondolatok Kodály felvidéki gyűjtésű népdalok, népszokások által ihletett gyermekkarairól
14.40 Sapszon Ferenc: Kodály Zoltán és a Musica Sacra
15.00 Ittészné Kövendi Kata: Kodály nyomában Budapesten – könyvismertetés
Vita, hozzászólások

Kávészünet

Elnök: Ittész Mihály

- 16.10 Csehi Ágota: Kodály Zoltán zongoraművei és pedagógiai küldetésük
16.30 Eva Langsteinová: Kodály zenepedagógiai eszméi és a szlovák zenei nevelés
16.50 Józsa Mónika: Két erős gyökér: Galánta és Nagyszombat jelentősége a Kodályi életműben
Vita, hozzászólások

- 18.00 Kodály emlékhangverseny a Zenepavilonban
Zoboraljától Székelyföldig – válogatás Kodály Zoltán népdalfeldolgozásaiból
Közreműködik: Rajk Judit, Klézli János – énekművész, Madarász Éva – zongoraművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem – Kodály Intézet (Kecskemét) művésztanárai, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Kórusa, vezényel: Józsa Mónika.

Szeptember 21. csütörtök

- 10.00 Kodály Zoltán nyomában Nagyszombatban – tanulmányi kirándulás
- 15.00 Kodály Zoltán emléktáblájának ünnepélyes leleplezése a Zene Háza épületében (M. Schneidera-Trnavského 5., Nagyszombat)
- 18.00 *Kodály emlékhangverseny a Marianum hangversenytermében*
(Jána Hollého 7382/9A, Nagyszombat)
Közreműködik: a Marianum Egyházi Iskolaközpont Schola Mariana Nagyok Kórusa (karnagy Orsovic Yvette) – Komárom; a Cantica (Z)nova Vegyeskar (karnagy Gabriel Kalapoš) – Nagyszombat; Kodály String Trio (tagjai: Imrich Farkaš – hegedű, Emil Hasala – brácsa, Erik Hasala – nagybőgő) – Galánta; Rajk Judit, Klézli János, Madarász Éva – a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Kodály Intézet (Kecskemét) művésztanárai; Kodály Zoltán Daloskör (karnagy Józsa Mónika) – Galánta.